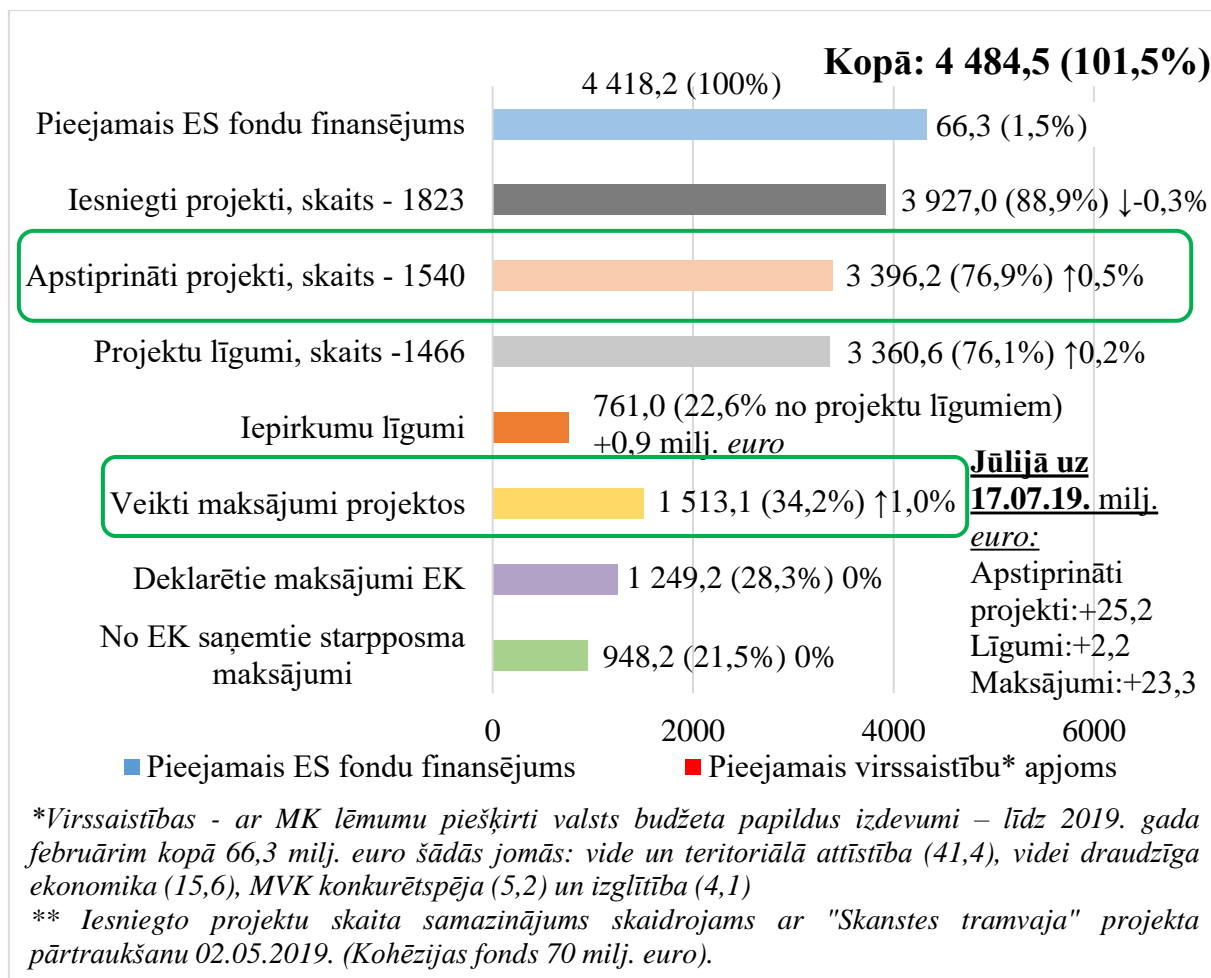

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA INVESTĪCIJU IEVIEŠANAS STATUSU

Atbilstoši Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2015. gada 10. marta sēdes protokola Nr. 14 27. § 11.punktam Finanšu ministrija (turpmāk – FM) informē par Kohēzijas politikas Eiropas Savienības (turpmāk – ES) fondu aktualitātēm¹.

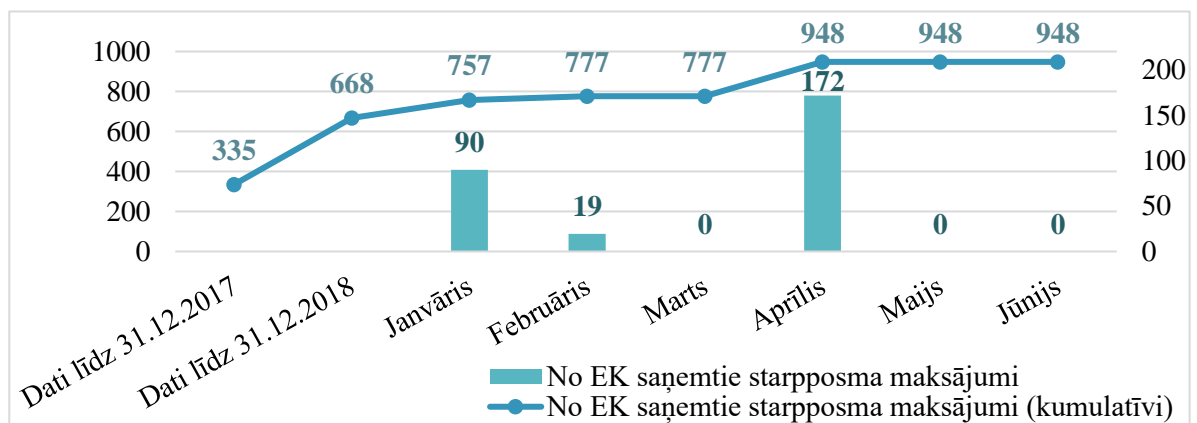
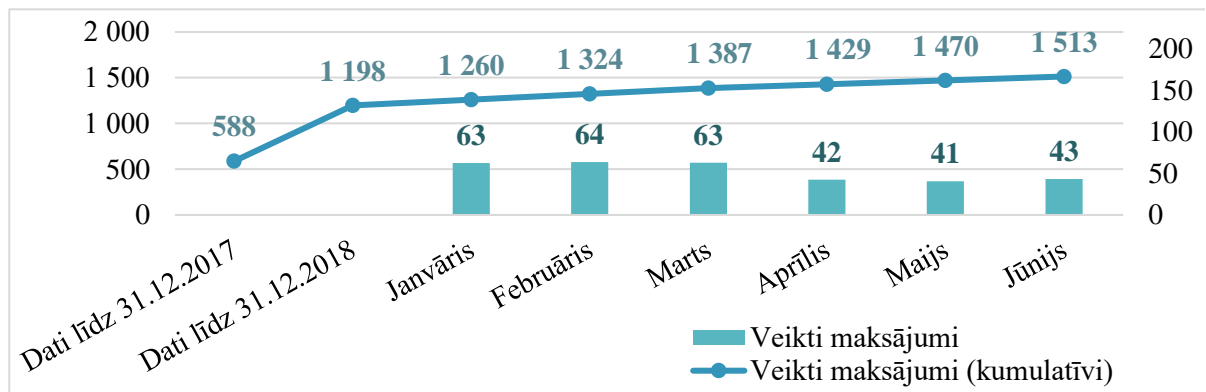
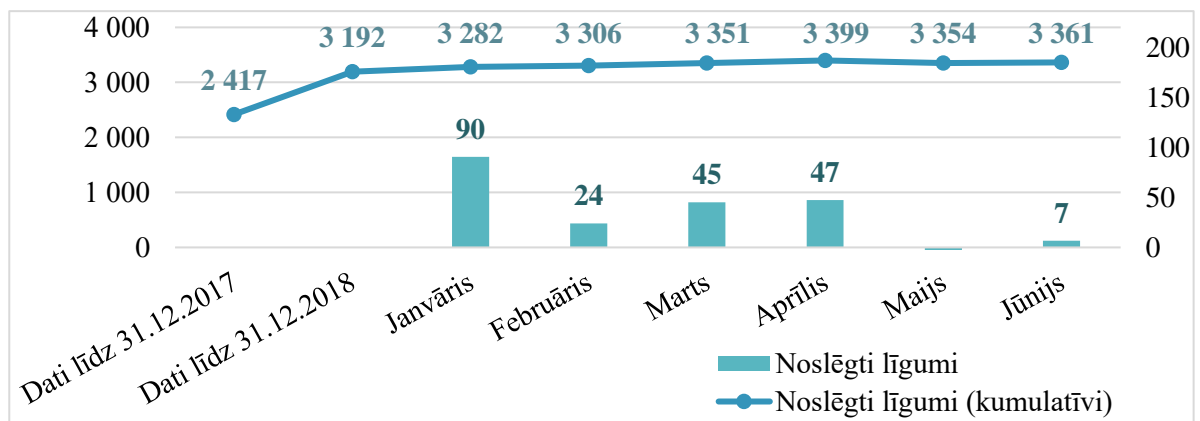
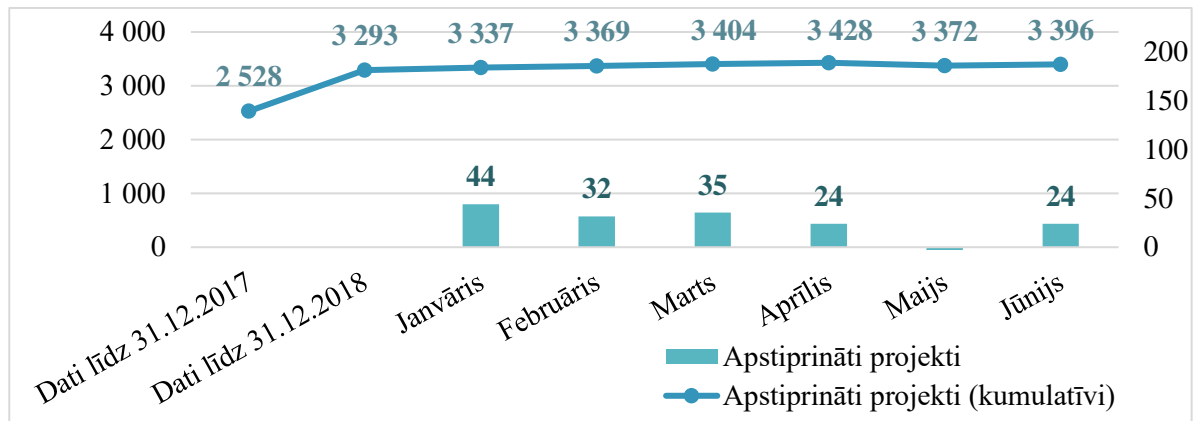
Kopumā līdz 2019. gada jūlija vidum apstiprināti investīciju projekti jau par 77 % (3,4 mljrd. *euro*) no kopējā ES fondu finansējuma 4,4 mljrd. *euro* 2014. – 2020. gada plānošanas periodā. ES atbalsta maksājumi projektos jau pārsniedz 1,5 mljrd. *euro* (35 %). 2019. gada jūnijā ievērojamākā dinamika ES fondu atmaksās par investīciju izdevumiem ir pārejas uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni, sociālās iekļaušanas un nabadzības apkarošanas un vides aizsardzības projektos. Skatīt ilustrāciju Nr. 1 un Nr. 2.

Ilustrācija Nr. 1 “ES fondu investīcijas līdz 2019. gada 1. jūlijam, milj. euro, % no ES finansējuma, pret datiem līdz 2019. gada 1. jūnijam”.

¹ FM līdz katra nākamā mēneša beigām jāiesniedz MK bez saskaņošanas ar citām iestādēm operatīvo informāciju par ES fondu ieviešanas plānu izpildi. Ziņojums tiek publiskots arī ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv> sadaļā - Materiāli un ziņojumi → Ziņojumi Ministru kabinetam: <http://www.esfondi.lv/ziņojumi-Ministru-kabinetam> ; detaļa investīciju progressa un plānu izpildes informācija sadaļās ES fondi 2014 - 2020 → Ieviešana → Ieviešanas progress / Ieviešanas plāni un to izpilde

Ilustrācija Nr. 2 "Tendences līdz 2019. gada 1. jūlijam, milj. euro, ES fondu finansējums"

Projektu ieviešanas ikmēneša plānu izpilde līdz 2019. gada 1. jūlijam

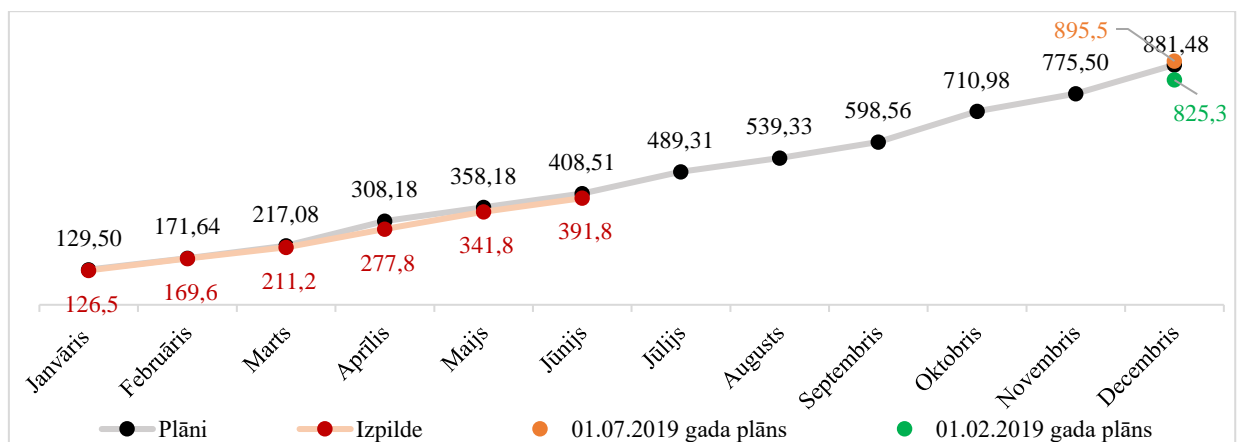
Kopumā līdz 2019. gada 1. jūlijam projektu īstenotājiem veikti ES fondu maksājumi 314,7 milj. *euro*, kas ir 55,7% no gada plāna (565,0 milj. *euro*). Saglabājas pozitīva kopējā tendence – pārskata perioda plāna izpilde 107,2% no plānotā. Tas ir par 26,6 milj. *euro* vairāk, salīdzinot ar tādu pašu periodu 2018. gadā. Saglabājoties sekmīgai investīciju dinamikai gada otrajā pusē, 2019. gada kopējais maksājumu gada plāns varētu tikt pārsniegts.

Ierobežotās projektu iesniegumu atlasēs 2019. gada plānā noteiktajā termiņā nav iesniegti septiņi projekti kopā par ES fondu atbalstu 11,4 milj. *euro* (par 4,7 milj. *euro* vairāk, salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi), t.sk. četri ir informāciju un komunikāciju tehnoloģijas projekti, divi degradēto teritoriju atjaunošanas un viens valsts ēku projekts.

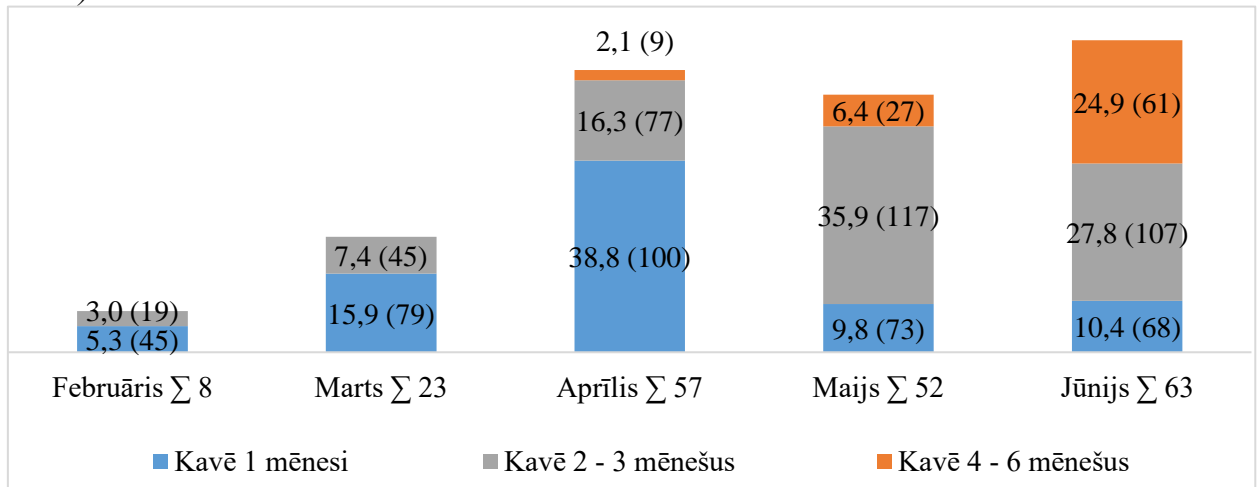
Projektu maksājumu pieprasījumu plānu izpilde vidēji ir 96,0%. 236 projektos ir negatīvas plāna novirzes lielākas par 25,0%, t.i. 63,2 milj. *euro* (par 10,1 milj. *euro* lielāka negatīvā novirze salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi). Lielākās neizpildes (kopā 49,2 % no kavējumiem) līdzīgi kā iepriekšējā mēnesī ir transporta, vides un teritoriālās attīstības projektos. Savukārt īstenotāju dalījumā lielākās neizpildes - komersantu projektos (45,5%), galvenokārt, vides un teritoriālās attīstības (19,4%) un videi draudzīgas ekonomikas (10,8%) jomās. Kopā projektu gada plāns kumulatīvi ir palielinājies par 70,2 milj. *euro* gan jaunu projektu (65,4 milj. *euro*), gan esošo plānu aktualizācijas rezultātā. Projektos, kuri samazinājuši gada izpildes prognozi, kopā negatīva ietekme uz gada plānu ir 40,1 milj. *euro*, t.sk. 17 projektos samazinājums ir vairāk kā par 25,0% (kopā 26,4 milj. *euro*).

Individuāliem projektiem palielinās risks neizpildīt gada plānu atbilstoši finanšu disciplīnas nosacījumiem, jo ievērojami pieaug kavējumi vairāk kā četrus mēnešus pēc kārtas (skatīt ilustrācijas Nr. 3 un Nr. 4.) - ja 2019. gada maijā tādi ir 12,0%, tad jūnijā jau 40,0% no kopējiem kavējumiem, t.sk. 33,0% pašvaldību un komersantu projektos, galvenokārt transporta (13,2%), vides un teritoriālās attīstības jomās (9,7%).

Ilustrācija Nr. 3 “2019. gada maksājumu pieprasījumu plāni un to aktualizācija/izpilde līdz 2019. gada 1. jūlijam, ES fondu un valsts budžeta līdzfinansējums, milj. euro.”

Ilustrācija Nr. 4 “2019. gada maksājumu pieprasījumu kumulatīvās plāna neizpildes vairāk kā 25,0% līdz 2019. gada 1. jūlijam, ES fondu un valsts budžeta līdzekļi; milj. euro (projektu skaits)”

Attiecībā uz finanšu disciplīnas piemērošanu CFLA kā sadarbības iestāde gada beigās vērtēs katru gadījumu, kad iestājušies finanšu disciplīnas piemērošanas nosacījumi vai konstatēta atbilstība izņēmuma gadījumiem saskaņā ar normatīvo regulējumu², kurā iekļauti nosacījumi par finanšu disciplīnas piemērošanas izņēmuma gadījumiem. Gadījumi, kad finansējuma saņēmējs nav objektīvi varējis paredzēt trešo pušu rīcības ietekmi, var tikt atzīti par pamatotiem izņēmumiem, uz kuriem nav piemērojamas finanšu disciplīnas negatīvas sekas. Šāds izņēmums 2019. gadā varētu būt objektīvi pamatotos gadījumos, kad pašvaldību projektu ieviešanas gaitu negatīvi ietekmēja iepriekš neparedzēti aizdevumu ierobežojumi, kas iepriekš minēto finanšu disciplīnas nosacījumu kontekstā uzskatāmi kā nepārvaramas varas apstākļi.

Investīciju efektīvas izmantošanas risku pārvaldība³

Transporta sektorā: (1) 2019. gada 12. jūlijā Eiropas Komisija (turpmāk – EK) ir apstiprinājusi lielo projektu “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija”⁴. Provizoriski līdz augusta beigām CFLA plāno noslēgt līgumu par EK apstiprinātā projekta īstenošanu. Saskaņā ar projekta īstenošanas VAS “Latvijas Dzelzceļš” aktuālo 2019. gada jūlija rīcības plānu, pārskatot projekta īstenošanas riskus, t.sk. par iespējamām pārsūdzībām, kā arī nepieciešamo laiku dokumentu ārējās

² MK 2014. gada 16. decembra noteikumu Nr. 784 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.–2020. gada plānošanas periodā” 51.4 punkts.

³ FM informē par būtiski jauniem faktiem, salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi. Tāpat atsevišķos projektos, kuros ir konstatēti iespējami drošas finanšu pārvaldības un likumības riski, turpinās lietu izskatīšanu kompetentās iestādēs. Publisko līdzekļu izmantošanā ir nulles tolerance pret krāpšanu, t.sk. korupciju un nelikumīgiem darījumiem.

⁴ Noklusējuma procedūrā atbilstoši Īstenošanas regulas Nr. 1303/2013⁴ 102. panta 1. punkta otrajā daļā noteiktajam. Projekta kopējās attiecināmās izmaksas 439,7 milj. euro, t.sk. KF 318,6 milj. euro. Pēc vidusposma izvērtējuma papildus iespējama KF rezerve 28,1 milj. euro. Skat. EK relīzi: http://europa.eu/rapid/press-release-MEX-19-4109_en.htm

saskaņošanas procesam, apvienotā projektēšanas un būvdarbu iepirkuma rezultāti gaidāmi provizoriski 2019. gada decembrī un iepirkuma līgums 2020. gada martā. Vienlaikus, ņemot vērā būvniecībai nepieciešamos trīs gadus un plānotos risku pārvaldības pasākumus, VAS “Latvijas Dzelzceļš” vērtējumā vairāku mēnešu nobīdes iepirkuma procedūrās vēl nerada nozīmīgu risku neiekļauties projekta realizācijas termiņā līdz 2023. gada beigām. (2) 2019. gada 16. jūlija MK sēdē pieņemti lēmumi attiecībā uz Satiksmes ministrijas (turpmāk – SM) ziņojumu par ilgtermiņa saistībām jaunu elektrovilcienu iegādei⁵. Minētie lēmumi cita starpā paredz SM uzdevumu līdz 2019. gada 29. augustam iesniegt MK ziņojumu par darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 4.prioritārā virzienā atbrīvotā ES fondu finansējuma izmantošanas alternatīvām un izvēlēto risinājumu, kā arī SM iesniegt FM grozījumus darbības programmā ES fondu līdzfinansējuma nodrošināšanai jauno elektrovilcienu projektam 2021. - 2023. gadā iesniegšanai EK. Vienlaikus SM jāveic nepieciešamās darbības, lai AS “Pasažieru vilciena” projekta izdevumi būtu attiecināmi no ES fondiem pozitīva EK lēmuma gadījumā.

Kohēzijas politikas ES fondu citas aktualitātes

Turpinot Finanšu ministra vairākkārtējās tikšanās ar ES budžeta un cilvēkresursu komisāru Ginteru Etingeru 2019. gada maijā un jūnijā stingri pausta Latvijas prasība rast risinājumus, t.sk., lai nodrošinātu atbilstošu finansējumu depopulācijas radītajiem izaicinājumiem. Šī Latvijas nostāja, kā arī attiecībā uz nepieņemamo Kohēzijas politikas piešķiruma samazinājumu un nepieciešamību nodrošināt lielāku elastību darbības programmu izstrādes procesā uzrunāta arī 2019. gada 25. jūnija Vispārējo lietu Padomes sanāksmē. Tāpat FM turpina aizstāvēt Latvijas intereses ES Padomes darba grupās, kurās izskata Kohēzijas politikas regulējumu un saistītos ES daudzgadu budžeta jautājumus. Rumānijas prezidentūras laikā ir noslēdzies darbs pie galvenajiem saturiskajiem Kohēzijas politikas regulējuma elementiem, par kuriem ir apstiprinātas ES Padomes nostājas. Savukārt ienākošā Somijas prezidentūra ir uzsākusi gatavošanos dialogu procesam starp EK, ES Padomi un Eiropas Parlamentu.

Nacionāli, lai notiktu koordinēts gatavošanās process efektīvā partnerībā, 2019. gada 20. jūnijā FM organizēja kārtējo Kohēzijas politikas nākotnes darba grupas sanāksmi ar nozaru ministrijām un sociālajiem partneriem. Tika apspriests FM redzējums par ES fondu plānošanas dokumentu izstrādi 2021. - 2027. gada

⁵ MK 2019. gada 16. jūlija sēdes darba kārtības jautājums Nr.4.8. “Informatīvais ziņojums “Par jauno elektrovilcienu projektu” un rīkojuma projekts “Par Satiksmes ministrijas ilgtermiņa saistībām jauno elektrovilcienu projektam””: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40475566&mode=mk&date=2019-07-16>

periodam. Tāpat tika apspriestas Pārresoru koordinācijas centra vadībā turpinātās Nacionālā attīstības plāna 2021. - 2027. gadam izstrādes aktualitātes, apzinoties, ka tas būs pamats Latvijas nostājam sarunās ar EK par Latvijas investīciju saturu ES fondu darbības programmā⁶.

Finanšu ministra vietā –
Zemkopības ministrs

K. Gerhards

Astra.Rudolfa@fm.gov.lv
Rūdolfā 67083925

---

⁶ Kohēzijas politikas 2021. - 2027. gada plānošanas periodam aktualitātes: <http://www.esfondi.lv> sadaļā ES fondi 2021 – 2027. EK un FM prezentācijas pieejamas <https://www.esfondi.lv/prezentacijas>
FMzin_220719_ES_fondi